

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/14/2019
Identifikačné číslo spisu: 8117221475
Dátum vydania rozhodnutia: 16.05.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Ladislav Górasz
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:8117221475.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne L. J., bývajúcej v H. XXX, zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom v Svidníku, Sovietskych hrdinov 163/66, proti žalovanej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 11 Csp 244/2017, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 13. júla 2018 sp. zn. 22 Co 53/2018, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Prešove z 13. júla 2018 sp. zn. 22 Co 53/2018 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Prešove uznesením z 13. júla 2018 sp. zn. 22 Co 53/2018 odmietol odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Prešov z 9. marca 2018 č. k. 11 Csp 244/2017-59 ako oneskorene podané. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie bol právnenému zástupcovi žalobkyne doručený 23. marca 2018 a tak posledným dňom na podanie odvolania, keďže koniec odvolacej lehoty pripadol na sobotu (7. apríl 2018), bol najbližší pracovný deň 9. apríl 2018. Keďže žalobkyňa podala odvolanie prostredníctvom svojho právneho zástupcu elektronicky až 10. apríla 2018, urobila tak oneskorene.

2. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie. Odôvodnila ho tým, že odvolací súd odmietnutím odvolania jej znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Uviedla, že podanie (odvolanie) urobila elektronicky, a to odoslaním na portál eŽaloby 9. apríla 2018 o 18:35:13 hod., teda včas. K dovolaniu pripojila detail podania a detail notifikácie s pridelením čísla podania 0907804218. Žiadala napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj ako „CSP“)], po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP),

bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné a súčasne tiež dôvodné. Ak totiž dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o veci samej alebo ktorým sa konanie končí z dovolacieho dôvodu uvedeného v § 420 CSP, potom existencia tohto dôvodu, t. j. existencia niektorej z tzv. zmätočnosťných väd uvedených v tomto ustanovení, znamená nielen splnenie podmienky prípustnosti dovolania, ale zároveň zakladá bez ďalšieho aj jeho dôvodnosť.

4. Podľa § 420 písm. f/ CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

5. Citované ustanovenie zakladá prípustnosť (a zároveň dôvodnosť) dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva.

6. Podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) zmyslom a účelom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je zaručiť každému reálny prístup k súdu. Tomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu o veci konať a rozhodnúť (m. m. I. ÚS 62/97, II. ÚS 26/96). K porušeniu základného práva na súdnu ochranu by došlo vtedy, ak by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a ak by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu (žalobe) fyzickej osoby alebo právnickej osoby (napr. I. ÚS 35/98). Z judikatúry tiež vyplýva, že ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu (I. ÚS 4/94). Obsah práva na súdnu ochranu v čl. 46 ods. 1 ústavy nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov. Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu (I. ÚS 26/94). K odňatiu práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy preto dochádza aj vtedy, ak sa niekto („každý“) domáha svojho práva na súde, ale súdna ochrana tomuto právu nie je priznaná, alebo nemôže byť priznaná v dôsledku konania súdu, ktoré je v rozpore so zákonom (III. ÚS 7/08).

7. Dovolací súd už vo viacerých rozhodnutiach uviedol, že o odňatie možnosti pred súdom konať ide tiež v prípade postupu súdu, ktorý sa z určitého procesného dôvodu odmietne zaoberať meritom veci (odmietne podanie alebo konanie zastaví alebo odvolací súd odmietne odvolanie), hoci procesné predpoklady pre taký postup nie sú dané (viď R 23/1994 a R 4/2003, ale aj rozhodnutie dovolacieho súdu publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 14/1996 a rozhodnutia dovolacieho súdu vo veciach sp. zn. 1 Cdo 41/2000, 2 Cdo 119/2004, 3 Cdo 108/2004, 3 Cdo 231/2008, 4 Cdo 20/2001). V uvedených rozhodnutiach prijaté závery sú aktuálne a pre súdnu prax použiteľné aj po 1. júli 2016 (nová procesnoprávna úprava nahradila dovtedajší pojem „odňatie možnosti konať pred súdom“ terminologicky správnym pojmom „právo na spravodlivý proces“, ktorého obsahové znaky vyplývajú z konštantnej judikatúry Európskeho súdu pred ľudské práva a ústavného súdu). I novšie rozhodnutia dovolacieho súdu (napr. sp. zn. 3 Cdo 32/2017, 4 Cdo 127/2017, 6 Cdo 1/2017, 8 Cdo 35/2017, 8 Cdo 179/2017) ale ustalujú, že za nesprávny procesný postup znemožňujúci strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, treba zahrnúť aj prípady, kedy odvolací súd odmietne odvolanie strany ako oneskorene podané, hoci pre takéto rozhodnutie nie sú splnené zákonné podmienky.

8. Dovolací súd dospel k záveru, že v preskúmvanej veci došlo k vade uvedenej v ustanovení § 420 písm. f/ CSP.

9. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia (bod 6. a 7.) vyplýva, že odvolací súd s poukazom na ustanovenie § 121 ods. 5 CSP („Lehota je zachovaná, ak sa v posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo sa podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť; to platí aj vtedy, ak je podanie urobené elektronickými prostriedkami doručené súdu mimo pracovného času.“) za rozhodujúci z hľadiska včasnosti podania odvolania urobeného elektronickými prostriedkami považoval deň doručenia elektronického podania súdu (10. apríl 2018).

10. Podľa § 2 ods. 3 zákona č. 305/2013 Z.z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZeG“), ak ide o postup orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci a ak ide o náležitosti návrhu na začatie konania, žaloby, žiadosti, sťažnosti, vyjadrenia, stanoviska, ohlásenia alebo iného obdobného dokumentu, ktoré sa v konaní predkladajú orgánu verejnej moci, a o náležitosti rozhodnutia, žiadosti, vyjadrenia, stanoviska alebo iného dokumentu, ktoré v konaní vydáva orgán verejnej moci, použijú sa ustanovenia osobitných predpisov, ak tento zákon v ustanoveniach § 4 až § 6, § 10, § 17 a § 18 a v ustanoveniach o identifikácii (§ 19 a § 20), autentifikácii (§ 19, § 21 a § 22), autorizácii (§ 23), elektronickom podaní (§ 24, § 25 a § 28), elektronickom úradnom dokumente (§ 26, § 27 a § 28), elektronickom doručovaní (§ 11 až § 16 a § 29 až § 34), zaručenej konverzii (§ 35 až § 39) a referenčných registroch a referenčných údajoch (§ 49 až § 55) neustanovuje inak.

11. Podľa § 25 ods. 1 a 2 ZeG, ak osobitný predpis na účely konania o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach osôb ukladá osobe povinnosť podať alebo doručiť orgánu verejnej moci návrh na začatie konania, žalobu, žiadosť, sťažnosť, vyjadrenie, stanovisko, ohlásenie alebo iný dokument alebo ak ju na ich podanie oprávňuje, považuje sa táto povinnosť za riadne splnenú alebo toto oprávnenie za riadne využité podaním elektronického podania alebo doručením elektronického podania, ktoré je autorizované za podmienok podľa § 23 ods. 1. Ustanovením prvej vety nie sú dotknuté oprávnenia orgánu verejnej moci podľa osobitných predpisov požadovať odstránenie väd, doplnenie elektronického podania, odmietnuť prijatie elektronického podania alebo možnosť, či povinnosť orgánu verejnej moci nekonať alebo konanie zastaviť, ak je elektronické podanie neúplné. Elektronické podanie je podané jeho odoslaním do elektronickej schránky orgánu verejnej moci; na účely preukázania momentu odoslania sa použijú údaje z potvrdenia podľa § 5 ods. 8. Ak osobitný predpis ustanovuje pre návrh na začatie konania, žalobu, žiadosť, sťažnosť, vyjadrenie, stanovisko, ohlásenie alebo iný dokument, ktoré sú urobené elektronickými prostriedkami, povinnosť doplniť ich písomne alebo ústne do zápisnice, táto povinnosť je riadne a včas splnená doručením elektronického podania.

12. Podľa § 5 ods. 8 ZeG správcovia ústredného portálu a informačného systému integrovaného obslužného miesta na účely elektronickej úradnej komunikácie zabezpečia vyhotovenie potvrdenia o odoslaní elektronického podania a rovnopisu odosielaného elektronického podania, a to automaticky alebo na požiadanie odosielateľa.

13. Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky ako ústredný orgán štátnej správy pre súdy je prevádzkovateľom portálu, ktorý umožňuje urobiť podanie priamo na konkrétny súd. Preto, ak strana sporu (účastník konania) podá svoje odvolanie prostredníctvom tejto siete, podáva ho do elektronickej podateľne a teda do príslušnej elektronickej podateľne súdu, ktorému je podanie adresované.

14. Pokiaľ Civilný sporový poriadok pripúšťa možnosť podať odvolanie elektronickými prostriedkami (§ 125 ods. 1 CSP) teda do elektronickej podateľne, je nevyhnutné považovať aj takýto spôsob doručenia podania, t. j. prostredníctvom portálu eŽaloby () ministerstva spravodlivosti určeného pre podania na súdy, za doručené „súdu“ elektronickými prostriedkami. K tomu, aby nastali účinky podaného odvolania zaslaného elektronickými prostriedkami, je nevyhnutné, aby strana sporu (účastník konania) uviedol správny súd, ktorému má byť odvolanie adresované a pokiaľ podanie vo veci samej urobí bez zaručeného elektronického podpisu, musí ho doručiť súdu písomne v zmysle § 125 ods. 1 CSP do

desiatich dní. Pre zachovanie lehoty na podanie odvolania, bude v danom prípade rozhodný okamih odoslania elektronického podania podľa poslednej vety § 25 ods. 1 ZeG bez potreby ďalšieho preukazovania okamihu skutočného doručenia podania z tohto systému na určený súd. To plne korešponduje aj so znením § 121 ods. 5 CSP, pokiaľ ide o zachovanie procesnoprávných lehôt. Strane sporu (účastníkovi konania) totiž nemôže byť na ľarchu následný prenos dát z portálu na určený súd, nakoľko nemá žiadnu možnosť ovplyvniť túto fázu doručovania (porovnaj tiež uznesenia dovolacieho súdu z 25. apríla 2018 sp. zn. 5 Cdo 12/2018 a z 31. októbra 2018 sp. zn. 6 Cdo 163/2018).

15. Z príloh dovolania (detail podania a detail notifikácie na č. l. 186-188 spisu) vyplýva, že žalobkyňa podala prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie elektronickými prostriedkami cez portál e-žaloby a že odvolanie bolo podané (pridané) na tento portál 9. apríla 2018, o 18:35:13 hod. a úspešne bolo odoslané do systému k sp. zn. 11 Csp 244/2017 pre Okresný súd Prešov 9. apríla 2018, o 18:35:13, t. j. posledný deň 15-dňovej lehoty na podanie odvolania.

16. Na základe zhora uvedeného možno uzavrieť, že ak odvolací súd elektronicky podané odvolanie žalobkyne odmietol ako oneskorene podané, hoci bolo autorizované a podľa notifikácie Ústredného portálu verejnej správy prijaté (prevzaté) a odoslané v zákonnej procesnej lehote, ide o tak závažné pochybenie odvolacieho súdu, ktoré znemožnilo žalobkyni uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý súdny proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Dovolanie žalobkyne je preto v zmysle citovaného ustanovenia prípustné a zároveň aj dôvodné. Najvyššiemu súdu neostalo iné, než napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 v spojení s § 450 CSP).

17. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a tiež dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

18. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.